

Kritik mot Bygg- och miljönämnden i Partille kommun för handläggningen av ett återförvisat ärende och kritik mot en tjänsteman för innehållet i ett e-postmeddelande

Beslutet i korthet: I februari 2013 återförvisade länsstyrelsen ett ärende om ingripande enligt plan- och bygglagen till bygg- och miljönämnden. Nämnden har såvitt framgår av utredningen hos JO ännu inte avgjort ärendet och får kritik för det. En tjänsteman får dessutom kritik för ett e-postmeddelande vars innehåll strider mot regeringsformens krav på saklighet.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Bygg- och miljönämnden i Partille kommun och handläggaren BB med anledning av handläggningen av ett ärende om ingripande enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, i fråga om fastigheten M 3:209.

AA uppgav bl.a. att nämnden inte hade vidtagit några åtgärder efter att länsstyrelsen den 5 februari 2013 återförvisat ärendet till nämnden för ny handläggning. Vidare uppgav AA att BB hade åsidosatt kraven på opartiskhet och saklighet. AA hänvisade till ett e-postmeddelande som han hade fått den 16 juni 2014 från BB. I meddelandet skrev BB bl.a. följande:

Det finns väldigt mycket att säga om detta ärende. Vi har ju sedan tidigare förelagt M 3:209 att vid vite rätta till sin tomt. Fastighetsägaren "vann" därefter i Länsstyrelsen, detta pga en formaliamiss i föreläggandet. Hade inte länsstyrelsen fokuserat på misstaget (fastighetsägarens namn stod inte angivet på vitesföreläggandet) hade de säkerligen hittat något annat argument att upphäva beslutet. [---] Grannarnas reaktion på lovbeviljandet gjorde mig väldigt förvånad, måste jag säga. Det antydde bl a mycket annat att lovavgiften var för lågt satt. Att som granne uppmärksamma/klaga på en sådan sak väcker funderingar. Det klarnade lite på den punkten när vi träffades i vintras, då insåg jag att ni har ambitionen att knäcka fastighetsägaren ekonomiskt och därigenom framtvina att han flyttar.

Utredning

JO tog del av ett dagboksblad i nämndens ärende med dnr B/2006:13 samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 5 februari 2013 i ärende med dnr 403-19575-2012.

Bygg- och miljönämnden uppmanades därefter att lämna upplysningar om handläggningen av ärendet med dnr B/2006:13 för tiden efter länsstyrelsens beslut den 5 februari 2013. Av yttrandet skulle det framgå hur handläggningen förhöll sig till 7 § förvaltningslagen (1986:223), FL, och hur BB:s uttalanden i e-postmeddelandet den 16 juni 2014 förhöll sig till kraven på saklighet och opartiskhet i 1 kap. 9 § regeringsformen. Myndigheten skulle vidare redovisa sin bedömning av det som kom fram.

Bygg- och miljönämnden beslutade den 23 februari 2015 att lämna följande yttrande:

Handläggningen av ärendet i förhållande till 7 § förvaltningslagen (1986:223)

Remissen är begränsad till handläggningen av ärendet efter den 5 februari 2013. Som en kort bakgrund förtjänar ändå nämnas att nämnden den 20 februari 2012 beslutade om ett vitesföreläggande riktat mot fastighetsägaren till fastigheten M 3:209 (nedan fastighetsägaren) på grund av ovårdad tomt. Detta beslut överklagades av fastighetsägaren till länsstyrelsen som den 5 februari 2013 beslutade upphäva nämndens beslut och återförvisa ärendet till nämnden för ny handläggning.

Efter att länsstyrelsen återförvisat vitesföreläggandet förekom samtal med fastighetsägaren som talade för att denne hade för avsikt att vidta åtgärder på sin fastighet. Detta i kombination med att nämnden uppfattat länsstyrelsen som negativa till nämndens vitesföreläggande medförde att ett nytt vitesföreläggande inte utfärdades.

När fastighetsägaren sedan den 24 juni 2013 ansöker om mark/bygglov för att vidta rättelse genom att färdigställa och därmed iordningställa tomten fann nämnden att detta rimligen måste anses vara det snabbaste, enklaste och billigaste sättet att nå målet med ärendet. Den 8 augusti 2013 beviljades därför sökt mark/bygglov.

Efter beviljat mark/bygglov har tyvärr inte önskad effekt uppnåtts. Att åtgärd med anledning härav inte vidtagits är beklagligt.

Från hösten 2013 till juni 2014 ansvarade stadsarkitekten för ärendet. Handläggaren i ärendet har under ärendets gång vid ett flertal tillfällen signalerat att han önskar ärendet förflyttat från sig. Då dåvarande stadsarkitekt har slutat sin anställning har inte kunnat utrönas varken varför en förflyttning av ärendet från handläggaren inte gjordes eller varför inte annan åtgärd vidtogs för att komma vidare i ärendet. Förvaltningen har under aktuell period dragits med underbemanning och sannolikt är detta en del av svaret. Vidare har under den aktuella perioden såväl förvaltningschef som bygg- och miljöchef bytts ut. Detta försvarar inte handläggningen men förklarar troligen en stor del av denna (se vidare nedan).

Nämnden kan i detta läge inte annat än beklaga den fördröjning som den bristande handläggningen från nämndens sida medfört. Nämnden vill i sammanhanget dock nämna att målsättningen från tjänstemannahåll hela tiden varit att så enkelt och snabbt som möjligt och utan alltför ingripande åtgärder nå målet med ärendet, att få ordning på den aktuella fastighetens skick.

Sedan december 2014 är två nya handläggare, en byggnadsinspektör och en bygglovsarkitekt, tillsatta för att så skyndsamt som möjligt sätta sig in i ärendet och handlägga detta fram till ett beslut.

Uttalande i e-post i förhållande till kraven på saklighet och opartiskhet i 1 kap. 9 § regeringsformen

I anmälan har riktats kritik mot ett uttalande dåvarande handläggande tjänsteman gjort i e-post den 16 juni 2014.

Nämnden konstaterar i denna del att det svar och det sätt detta formulerats är inte acceptabelt och strider mot vad en medborgare ska kunna förvänta sig av en tillsynsmyndighet. Det är också i strid med kommunens mål om professionellt bemötande och god service.

Som nämnts ovan har under aktuell period det rått en hög arbetsbelastning inom förvaltningen och aktuell tjänsteman har vid upprepade tillfällen signalerat att han önskar få ärendet förflyttat från sig då han inte upplever sig kunna klara uppgiften. Att dessa förhållanden gällt utan att åtgärder vidtagits är inte den enskilde tjänstemannens fel.

Nämnden ser mycket allvarligt på det inträffade. Nämnden har också uppmärksammat problemet med för hög arbetsbelastning, nya handläggare på enheten är tillsatta under 2014 och aktuell handläggare ansvarar inte längre för aktuellt ärende.

Nämnden vill samtidigt påtala att det uttalande som gjorts inte inverkat på handläggningen av ärendet. Att ärendet dragit ut på tiden och handlagts som det gjort har inte varit beroende av vilka personer ärendet avsett. Uttalandet är gjort i juni 2014 och enligt handläggaren själv grundat på en frustration över hela situationen, d.v.s. att målet med handläggningen inte nåtts samt att han fortfarande ansvarade för ett ärende han vid upprepade tillfällen signalerat att han inte längre klarar att hantera. Den mänskliga faktorn har således medfört att ett misslyckat uttalande gjorts men har inte påverkat sakligheten och opartiskheten i själva handläggningen.

Bristerna i handläggningen är andra och dessa har berörts ovan i avsnittet avseende handläggningen av ärendet.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Långsam handläggning

Varje ärende där någon enskild är part ska enligt 7 § FL handläggas så snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. I detta ligger att ärendet ska avslutas med någon form av beslut. När en överinstans har upphävt ett beslut på formella grunder och återförvisat ärendet för fortsatt handläggning ska underinstansen göra om handläggningen och fatta ett nytt beslut i saken. Ärendet bör då betraktas som ett förtursärende och behandlas skyndsamt.

Nämnden beslutade den 20 februari 2012 om ingripande i form av ett vitesföreläggande i fråga om fastigheten M 3:209. Länsstyrelsen upphävde beslutet den 5 februari 2013 och visade ärendet åter till nämnden för ny handläggning. Som motivering angavs att föreläggandet inte uppfyllde det krav som ställs i lagstiftningen på utformningen av ett sådant föreläggande.

Efter återförvisningen förde nämnden samtal med fastighetsägaren. Den 8 augusti 2013 beviljade nämnden marklov och bygglov på fastigheten i hopp om att det skulle leda till att tomten blev iordningställd. Nämnden fattade dock inte något beslut i det återförvisade ärendet, och såvitt framgår är det ärendet ännu inte avslutat. Handläggningen är inte förenlig med skyndsamhetskravet i 7 § FL

och principen om att varje ärende ska avslutas med någon form av beslut.
Nämnden förtjänar därför kritik.

Uttalanden i ett e-postmeddelande

Det hör till god förvaltningskultur att bemöta medborgarna på ett korrekt sätt. Kravet på korrekt bemötande följer av regeln i 1 kap. 9 § regeringsformen där det anges att förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen och iaktta saklighet.

BB uttryckte sig i e-postmeddelandet den 16 juni 2014 på ett sätt som gör att hans saklighet kan ifrågasättas. Nämnden har anfört att det sätt som meddelandet formulerats på strider mot vad en medborgare ska kunna förvänta sig av en tillsynsmyndighet. Jag instämmer i den bedömningen. BB kan inte undgå kritik för det inträffade.

Vad AA i övrigt framfört föranleder inte någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.